

DOMAČIN.

DOMAČIN izhaja vsako soboto popoldne, če je ta dan praznik dan poprej ob istem času. — Naročnina za Ljubljano z dostavljanjem na dom: celoletno 3 K, polletno 1 K 50 v, četrletno 75 v; po pošti: celoletno 4 K, polletno 2 K, četrletno 1 K. — Uredništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr. — Dopisi naj se pošljajo uredništvu DOMAČINA. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati (oglasi): Trikrat razdeljena petit-vrsta pri enkratni objavi 12 v, pri vsaki nadaljnji objavi 8 v, pri dvostopni petit-vrsti v reklamnem delu stane vrsta 20 v. Cela stran 30 K, pri večkratnem objavljanju po dogovoru znaten popust. — Upravništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr.

Štev. 34.

V Ljubljani, dne 7. novembra 1914.

Leto II.

Božič v vojni!

Božič se bliža, praznik ljubezni in domovine.

Ubog ali bogat, vsakdo pripravlja — bodisi iz tega, kar si je s trdom prihranil, bodisi iz izobilja — darilo za tiste, ki so njegovemu srcu najbližji. Komu se ne porosi oko, ako se spominja naših vojakov, ki izpolnjujejo ob tem času, daleč od doma, morda v pustih krajih, najplemenitejšo, toda najtežjo izmed dolžnosti!

Vojni oskrbovalni urad c. in kr. vojnega ministrstva je sklenil tem vrlim možem poslati skromno božično darilo in posveča temu namenu

pol milijona kron.

Kakor znamenita je ta vsota, vendar daleč ne zadošča, da bi se vsakemu vojaku, ki je v vojni, naredilo majhno veselje. Za to je treba sodelovanja vseh! Z neznatnim številom tistih, ki nimajo dragega svejca v vojni, bodo tekmovali tisti, kojih sin, brat, mož ali zaročenec se bojuje za domovino...

Zato prosi vojni oskrbovalni urad (IX., Berggasse 16), da bi se mu s tem namenom velikodušno in kar najhitreje naklanjala darila v denarju. Ta urad bode skrbel, da pridejo božična darila našim četam po oddelkih pravočasno v roke kakor drag pozdrav iz ljube domovine, kakor dokaz najiskrenejšega spomina, kakor znak upanja na veselo svidenje!

C. in kr. vojno ministrstvo, vojni oskrbovalni urad, IX., Berggasse 16.

Na Dunaju, v oktobru 1914.

F. M. L. Löbl s. r.

Denarne darove sprejemajo tudi c. kr. deželno predsedništvo v Ljubljani in politične okrajne oblasti. Taka denarna darila bi pa bilo izrečno označiti kot „božična darila“.

Podlistek.

Na razpotju življenja.

Vaška slika, spisal I. L. Hrdina. — Iz češčine prevel Podravski.

(Dalje.)

„Zažigalnica je ugasnila in Zamecki jo zopet prižiga.“

„Pojdimo pogledat.“

Vsi so zdirjali nazaj.

Toda Zamecki se jim je od daleč pogrozil z rokami.

„Ne hodite semkaj! zažigalnica je dogorela.“

„Za Boga torej zbeži!“

„Ne bližajte se, sporočite Klarici moj pozdrav in povejte ji, da jo za vso ljubezen in po nedolžnem prebito trpljenje ne morem s čim boljšim nagraditi nego s svojo smrtjo. Ciril se kmalu vrne iz vojne, on jo še zamore napraviti srečno, jaz nikdar več — —“

Delavci so hoteli obupnega rešiti, toda kako? Zažigalnica dogori vsaki hip, skala pokoplje vse.

„Zamecki, zbeži urno doli!“

Zemlja je zadonela, zrak se je potr sel, pok enak gromu, je odmeval od bližnjih gozdov, da so kar vrane prestrašene zletele, oblak črnega dima je zakril skalne stene, kamenje je letelo daleč naokrog, kakor bi se bil odprl vulkan...

Ko se je zgubil dim, bila je skalnata stena razdrta in v razvalini — a po Zameckim ni bilo sledu. Šele proti poldnevu so ga izkopali. Bil je grozno razmesarjen.

Ali čujete te kameniške zvonove? Ni to zvok, marveč je v njih duša revne Klarice, je v njih jok malih sirot.

* * *

Še enkrat so zadoneli kameniški zvonovi.

Napočila je jesen. Tice so že odletele proti jugu ter si pele za na pot najlepše pesmice, ki so jim še obtičale od pomladi v grlu. A drevesa, videča, da nimajo koga objemati s svojimi vejami, so stresala s sebe obleko, kos za kosom, vetru za igračo. Tako otožna tišina je zavladala po krajini, da je bližnja Ogarka hrumela zamolklo v svoji strugi kakor ponoči ropot oddaljenega vlaka.

Koče in kameniške hiše so bile že ugreznene v spanec poznega večera, ko je Klarica s svojima otro-

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

Odbit ruski napad na Turko.

Dunaj, 29. oktobra. (Kor. urad.) Uradno razglašajo dne 29. oktobra opoldne:

Na severo-vzhodnem bojišču se včeraj niso vršili večji boji. Zadnje dni smo uspešno odbili ruske poizkuse, predreti proti prostoru pri Turki.

Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

Odbit ruski napad pri Nisku. — Razstreljena ruska municiojska zaloga pri Starem Samboru. — Naša armada osvoji višine pri Turki. — Doslej je 73.179 sovražnikov v našem ujetništvu.

Dunaj, 30. oktobra. (Kor. urad.) Uradno se razglašajo dne 30. oktobra opoldne: Na ruskem Poljskem se tudi včeraj niso vršili boji. Ob Spodnjem Sanu so bile močnejše sovražne čete, ki so južno od Niska prekorale reko, po hudem boju zavrjene. Pri Starem Samboru smo razstrelili s topovi neko rusko municiojsko skladišče. Vsi sovražni naskoki na višine zahodno od tega kraja, so bili zavrjeni. V prostoru severno-vzhodno od Turke so zavzele naše napadajoče čete več važnih višinskih postojank, ki jih je moral sovražnik v begu izprazniti. Naši črnovojniki so v teh bojih zajeli mnogo vjetnikov.

Skupno število v monarhiji interniranih vojnih vjetnikov je znašalo dne 28. oktobra 649 častnikov in 73.179 mož, ne všteti prav številnih, še ne odposlanih vjetnikov iz bojov zadnjih tednov na obeh bojiščih.

Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

Ruski poraz pri Kutju. — Odbiti ruski napadi pri Nisku.

Dunaj, 31. oktobra. (Kor. urad.) Uradno razglašajo dne 31. oktobra opoldne. Blizu gališko-bukovinske meje severno od Kutja smo včeraj porazili rusko kolono vseh orožnih vrst.

koma zapustila župnišče. Deklico je peljala za roko, fanteka pa je nesla na rokah. Velečastiti gospod je bil njeni edini sorodnik, edini prijatelj, ki ji je še ostal na širokem svetu. Dan za dnevom od materine smrti, vsak večer po pogrebu soprogom je zahajala v župnišče. Na prenočišče pa se je vračala v kočjo revežev v vasi.

Ali ste videli Klarico?

Ni bila to Klarica, marveč samo njena senca. V očeh slab odsev mladosti, na obledelem licu nadeh krasote — namesto besed vzdihljaji, namesto dihanja jok, namesto srca grob živih pokopanih spominov.

Na vasi se je ozrla proti župnišču, če mar velečastiti ne gleda za njo — (ni gledal!) in namerila je svoje korake proti cerkvi. Velika bakla lune je razlila veliko zarjo po okolici in ta mirna kameniška cerkva je izgledala kot čarovni grad v pravljici, ti nagrobni križi pa so tu stali kakor na straži. Mala deklica se je bala, ko je videla, da je Klarica odprla črna vratca, da je stopila na pokopališče.

„Mati, jaz se tako bojim!“

„Ne boj se! — nekoliko pomolimo, pa pojdemo zopet dalje.“

„Domu, mati, kaj ne?“

V srednji Galiciji vzdržujejo naše čete zavzete postojanke severno-vzhodno od Turke, pri Starem Samboru, vzhodno od Przemysla in na dolnjem Sanu.

Odbili smo več sovražnih napadov v prostoru pri Nisku. Tamkaj, kakor tudi pri Skole in Starem Samboru smo vjeli stotine Rusov. Operacije v ruskem Poljskem so tudi včeraj potekle brez boja.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

Novi boji na ruskem Poljskem. — Zmaga naše armade pri Turki in Starem Samboru. — Obstreljevanje Črnovic.

Dunaj, 1. novembra. (Kor. urad.) Uradno razglašajo dne 1. novembra opoldne:

Na ruskem Poljskem so se razvili novi boji. Napade na naše postojanke smo odbili, nekaj sovražnih oddelkov pa razpršili.

Večdnevna srdita bitka na prostoru severo-vzhodno od Turke in južno od Starega Sambora, je včeraj donesla popolno zmago našega orožja. Tu vpadlega sovražnika — dve pehotni diviziji in eno strelsko brigado, smo potisnili iz vseh njihovih pozicij.

Naše čete drže Črnovice. Zlasti na rezidenco grško-pravoslavne nadškofa naperjeni ruski artilerijski ogenj je ostal brez posebnega učinka.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

Naši uspehi pri Rozwadowu, Starem Samboru in Turki.

Dunaj, 2. novembra. (Kor. uradno.) Uradno razglašajo dne 2. novembra opoldne.

Boji na ruskem Poljskem še trajajo. V spopadih na Sanu so imeli Rusi zlasti pri Rozwadowu velike izgube. Tu smo ujeli 400 sovražnikov in uplenili tri strojne puške. Južno od Starega Sambora je neka bojna četa takisto ujela 400 Rusov. Tamkaj in severno-vzhodno od Turke je naše prodiranje še napredovalo.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, generalmajor.

„Vidiš ondi, kjer je ta mramornast križ, spava tvoja prava mati, a tu pod tem črnim križem pa tvoj oče. Pomoli zanj . . .“

Raz treh grobov je bila rosa otrta, od treh grobov je držala stezica iz pokopališča po strugi k Ogarki.

Spodaj krivuljasta reka, nad njo pa se je povznašala rahla megla kakor od potnega konja. A tako otožno so šumeli ti valovi v globoki dolini, obžalujoči, da vse na svetu ima svoj počitek, samo oni nikdar, nikdar ne. — A mesec jim je zopet šepetal tolažbo, da to kar na svetu počiva, tudi premine, oni pa ne preminejo nikdar . . .

Klarica je dospela k libohoviškemu mostu, kjer je bil Ogarčin tok najurnejši. Tukaj je potihoma obstala, se bolešno zamislila, ter se oprla z roko, na kateri je nesla spavajočega sinčka, ob ograjo. Mala deklica, prevzeta nakrat od strahu, je tesnobno stiskala glavo v njeno obleko.

Zapuščena Klarica je gledala nekaj časa reko, a čim bolj se je ozirala v ta razjarjen pród, tem bolj se je v njej vzbujala težnja pravati z njim daleč — bodisi celo v morje brez dna — —

„Kaj bo iz tebe, moj sinček? Očeta nimaš, mati pa je beračica?“

(Konec prihod.)

Ustavitev operacij na Lyssigori. — Pri Starem Samboru in Turki je naša armada ujela 2500 Rusov, pri Rybniku pa je uplenila mnogo municijskih vozov.

Dunaj, 3. novembra. (Kor. urad.) Uradno razglašajo dne 3. novembra popoldne:

Na ruskem Poljskem so prisilile naše čete močno sovražno armado k razvoju in na to prekinile boje na Lyssigori in svrhu, da nadaljujejo gibanja, ki so jim bila zaukazana po bojih pred Ivangorodom.

Položaj v Galiciji je neizpremenjen. Iz bojev zadnjih dni južno od Starega Sambora in severnovzhodno od Turke so doslej privedli 2500 vjetih Rusov. Včeraj zjutraj so presenetili huzarji pri Rybniku v Stryjski dolini neko sovražno municijsko kolono ter uplenili mnogo vozov z artilerijsko municijo.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, generalmajor.

Na Lyssi Gori 2200 Rusov ujetih.

Dunaj, 4. novembra. (Kor. urad.) Uradno razglašajo dne 4. novembra: Na ruskem Poljskem sovražnik včeraj ni motil kretenj naših čet. Eden naših zborov vodi sabo kot vjetnike 20 častnikov in 2200 mož, zajetih v bojih na Lyssi Gori. Na gališki fronti se je vdalo pri Podbuzu (južno od Sambora) nad 200, danes zjutraj pri Jaroslavu pa 300 Rusov.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, generalmajor.

Z južnega bojišča.

Na južnem bojišču je naša armada zavzela pozicije pri Črni Bari in ujela 500 sovražnikov.

Dunaj, 28. oktobra. (Kor. urad.) Uradno razglašajo dne 28. oktobra: Dne 27. oktobra smo v Srbiji zopet izvojevali uspehe.

Z naskokom so naše čete zavzele Ravnje in močno utrjeno sovražno postojanko ob obrežni cesti pri Črni Bari v Mačvi, in sicer po hrabrem sovražnem odporu. Pri tem smo osvojili 4 topove in 8 strojnih pušk, ujeli 5 častnikov in 500 mož ter uplenili mnogo vojnega materijala. Potiorek, feldcajgmojster.

Naša armada je zavzela Črno Baro, Banovo Polje, Radenkovič, Glušči in Pabanovič.

Uradno razglašajo dne 31. oktobra: Uspehi naših čet, ki so pri svoječasnem vpadu v Mačvo naletele na močne, z žičnatimi zavori zaščitene utrdbe, katere smo mogli prebiti šele pred dvema dnevoma po daljših težkih bojih pri Ravnju, izkazujejo danes znaten napredek.

Kljub obupnemu srbskemu odporu in ne glede na težavno napredovanje preko deloma močvirnate Mačve, so danes vse naše čete, ki so prekoračile Savo in Drino, nadaljevale v široki fronti svoje prodiranje in so zavzele Črno Baro, Banovo polje, Radenkovič, Glušči in Pabanovič. Potiorek, feldcajgmojster.

Zavzetje Šabca in ozemlja do železnice Šabac-Lješnica.

Dunaj, 2. novembra. (Kor. urad.) Uradno razglašajo dne 2. novembra:

Naša ofenziva skozi Mačvo napreduje zmagovito. Iz svojih utrjenih postojank prepodeni sovražnik se je

le malo upiral. Samo na severni lisieri od Šabca smo morali z naskokom zavzeti močno okopane pozicije. Tudi Šabac smo danes ponoči osvojili z naskokom. Naše po Mačvi prodirajoče kolone so že prekoračile železniško progo Šabac-Lješnica. Konjenica, ki sledi sovražnikom, jih je tudi nekaj vjela.

Težka izguba je zadela naše balkanske čete. Sovražna krogla je težko ranila vojaškega pilota nadporočnika Sanchiza ter zadela tudi njegovega opazovalca. Vkljub strašnim bolečinam in z naporom svojih zadnjih sil je vrli pilot prikrmaril svoj aparat še do 70 km oddaljenega vzletišča, kjer je gladko pristal. Nadporočnik Sanchiz je včeraj podlegel svojim ranam. Tik pred smrtjo je še sprejel vojaški zaslužni križec, ki ga mu je brzojavno podelilo Njegovo Veličanstvo. Potiorek, feldcajgmojster.

Umikanje armade generala Stepanoviča.

Dunaj, 3. novembra. (Kor. urad.) Uradno se razglašajo 3. novembra:

Šele sedaj se da popolnoma pregledati uspeh, ki smo ga priborili v Mačvi. Tamkaj se nahajajoča druga srbska armada generala Stepanoviča s 4 do 5 divizijami se je mogla rešiti iz opasne situacije le s pre naglim umikanjem. Pri tem je ostavila zaloge različne vrste in izgubila mnogo ujetnikov. Sovražnik se je umaknil v nepretrganem pohodu v gričevje južno od Šabca ne da bi se upiral v že pripravljenih zadaj se nahajajočih pozicijah. Upiral se je trdovratno, toda brezuspešno le pri Šabcu, ki so ga naše hrabre čete zavzele v noči od 1. na 2. novembra v naskoku.

Potiorek, feldcajgmojster.

Naše prodiranje v Srbiji. — Boji južno od Šabca. — Plen na Romanji Planini. — Zavrtnjeni Črnogorci.

Dunaj, 4. novembra. (Kor. urad.) Z južnega bojišča poročajo uradno dne 4. novembra: V nadaljnjem prodiranju so zadele naše čete južno in južnozahodno od Šabca zopet na sovražnika. Takoj započeti napad napreduje ugodno.

Tekom bojev na Romanji Planini smo ujeli v celem 7 častnikov in 847 mož ter vplenili 5 topov, 3 municijske vozove, 2 strojni puške in mnogo municije in vojnega materijala. Črnogorcem smo odvzeli 1000 glav živine, ki so jo hoteli odgnati s seboj iz Bosne.

Z nemško-francoskega in nemško-ruskega bojišča.

Boji pri Nieportu se nadaljujejo. — Uspešni napadi pri Lillu in v Argonskem lesu. — Nova grupacija nemških in avstro-ogrskih čet na Poljskem.

Berolin, 28. oktobra. (Kor. urad.) „Wolfov urad“ javlja: Veliki glavni stan, dne 28. oktobra dopoldne. Sporočilo najvišjega armadnega vodstva.

Boji pri Nieportu in Dixmuidenu se nadaljujejo. Belgijci so dobili tam znatna ojačenja. Nadaljevali smo z napadi. 16 angleških vojnih ladij se je udeleževalo boja proti našemu desnemu krilu. Njihov ogenj je bil brezuspešen.

Pri Ypresu je ostal položaj nespremenjen. Zapadno od Lilla smo uspešno nadaljevali z napadom. V Argonskem lesu smo zavzeli zopet nekaj sovražnih okopov, katerih posadke smo vjeli.

Na zapadni fronti se danes ni zgodilo ničesar bistvenega.

Na Poljskem so nemške in avstrijske armade v večdnevni bojih uspešno zavrnilo vse ruske napade, potem pa so se morale izogniti novim ruskim četam, ki so prodirale izpred Ivangoroda, Varšave in Novo-georgijevska. Rusi sprva niso sledili. Od sovražnika smo se razločili brez težave. Naše čete se bodo položaju primerno nanovo grupirale.

Na severovzhodnem bojišču ni nobenih bistvenih sprememb.

Nemški uspehi zapadno od Lilla. — Odbiti francoski napadi jugozapadno od Verduna. — Na severovzhodnem bojišču so Nemci v zadnjih 3 tednih zajeli 18.000 Rusov in vplenili 30 topov.

Berolin, 29. oktobra. (Kor. urad.) Wolffov biro. Veliki glavni stan dne 29. oktobra dopoldne. Sporočilo najvišjega armadnega vodstva.

Naš napad južno od Nieuporta pridobiva polagoma na terenu.

V Ypresu se boj nadaljuje brez izpremembe. Zapadno od Lilla so naše čete uspešno napredovale: zavzele so več utrjenih sovražnikovih postojank, vjele 16 angleških častnikov in nad 300 mož ter vplenile 4 topove. Angleške in francoske protisunke smo povsodi odbili. Francosko baterijo, ki se je namestila pred katedralo v Reimsu ter poslala na cerkveni zvonik artilerijske opazovalce, smo morali obstreljevati.

V Argonskem lesu smo potisnili sovražnika iz več okopov in vplenili več strojnih pušk. Jugozapadno od Verduna smo odbili srdit francoski napad. V protinapadu so naše čete prodrle do glavne sovražnikove postojanke, ki so jo osvojile. Francozje so imeli silne izgube. Tudi vzhodno od reke Mezel smo odbili vsa sovražnikova podvzvetja, ki so bila samo na sebi brezpomembna.

Na severovzhodnem bojišču se nahajajo naše čete v napredujočem napadu.

Tekom zadnjih 3 tednov smo tu vjele 18.000 Rusov ter vplenili 30 topov in 39 strojnih pušk.

Na jugovzhodnem bojišču se od včeraj razmere niso izpremenile.

Berolin, 30. oktobra. (Kor. ur.) Poročilo Wolffovega urada. Veliki glavni stan dne 30. oktobra dopoldne.

Naši napadi uspešno napredujejo južno od Nieuporta in vzhodno od Ypresa. Vplenili smo 8 strojnih pušk in vjele 200 Angležev.

V Argonskem lesu so naše čete zavzele več utrjenih stražnic in mnogo opornih točk.

Severno-zapadno od Verduna so Francozje izvršili brezuspešen napad.

Sicer se položaj na zapadu, kakor na vzhodnem bojišču neizpremenjen.

Berolin, 31. oktobra. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada. Najvišje armadno poveljstvo sporoča.

Naša armada v Belgiji je včeraj zavzela Ramscapele in Bixchote. Napad na Ypres takisto napreduje. Sandwoorde pri gradu Hellbeke in Wanbeke smo zavzeli z naskokom. Tudi dalje proti jugu smo pridobili na prostoru.

Vzhodno od Soissons smo takisto napadli sovražnika ter ga tekoma dneva prepodili iz več močno utrjenih postojank severno od Vaillyja. Popoldne smo potem Vailly zavzeli z naskokom in potisnili sovražnika z velikimi izgubami preko reke Aisne. Vjele smo 1000 sovražnikov in vplenili 2 strojni puški.

V Argonskem lesu, kakor tudi zapadno od Verduna in severno od Toula so se ponesrečili opetovani sovražni napadi. Francozi so imeli težke izgube.

Boj na severovzhodnem bojišču še ni dozorel do odločitve.

Zapadno od Varšave slede Rusi polagoma našim na novo se razvrščajočim četam.

Nemci prodirajo pri Ypresu in Lillu. — Na severovzhodnem bojišču bitka še ni odložena.

Berolin, 1. novembra. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada. Veliki glavni stan dne 1. novembra dopoldne.

V Belgiji otežujejo operacije povodnji, ki so nastale v kanalu Yser-Ypres vsled razrušenja zatvornice pri Nieuportu. Pri Ypresu prodirajo naše čete naprej. Vjele smo najmanj 600 sovražnikov in vplenili nekaj angleških topov. Tudi zapadno od Lilla se boreče čete so napredovale.

Število pri Vaillyju zajetih ujetnikov se je zvišalo na 1500 mož.

V okolici Verduna in Toula so se vršili samo neznatni boji.

Na severovzhodu so se naše čete tudi včeraj še nahajale v neodločenem boju z Rusi.

Berolin, 2. novembra. (Kor. urad.) Wolffov biro javlja: Veliki glavni stan, dne 2. novembra. Poročilo vrhovnega armadnega vodstva.

Napadajoč Ypres smo pridobili znova na terenu. Messines je v naših rokah.

Z vsoto gotovostjo smo dognali, da se nahajajo sedaj nasproti našemu desnemu krilu Indijci. Kolikor smo dosedaj konstatirali, se le-ti ne bore v lastnih zaključenih skupinah, marveč so porazdeljeni na celo angleško fronto.

Napredovali smo tudi v bojih v Argonskem lesu. Sovražnik je imel zelo težke izgube, na vzhodu je položaj neizpremenjen. Ruski poskus prebiti našo fronto pri Szittkehmenu smo odbili. (Szittkehmen leži v vzhodni Prusiji kakih 10 km od meje in kakih 30 km južno od Stallupöna.)

Vsled povodnji so Nemci ustavili operacije pri Nieuportu. — Nemška armada je osvojila Chavonnes in Soupir. — Odbiti Francoski napad pri Markirohu.

Berolin, 3. novembra. (Kor. urad.) Wolffov biro. Veliki glavni stan dne 3. novembra opoldne.

Povodnji južno od Nieuporta izključujejo vsako operacijo v tej pokrajini. — Polja so za dolgo časa opustošena in uničena. Voda stoji mestoma tako visoko kakor je človek. Naše čete so odšle iz preplavljenih pokrajin brez vsakih izgub na moštvo, konjih, topovih in vozilih.

Naš napad na Ypres napreduje. Ujele smo nad 2300 sovražnikov, večinoma Angležev ter uplenili več strojnih pušk.

V okolici zapadno od Rosje so se vršili srđiti za obe stranki z občutnimi izgubami spojeni boji, ki pa niso donesli nobene spremembe tamkajšnjega položaja. Pri tem smo izgubili v spopadu v neki vasi več sto mož, ki jih pogrešamo, in 2 topova.

Dober uspeh je imel naš napad ob reki Aisne vzhodno od Soissons. Naše čete so vkljub hudemu sovražnemu odporu z naskokom zavzele več močno utrjenih postojank, osvojile Chavonnes in Soupir, ujele nad 1000 Francozov ter uplenile 3 tope in 4 strojne

puške. Poleg katedrale v Soissonsu so Francozi namestili težko artilerijo. Njenega opazovalca smo opazili na zvoniku. Posledice takšnega postopanja, v katerem moramo zreti sistem, so očitne.

Med Verdunom in Toulom smo odbili razne francoske napade. Francozi so deloma nosili nemške plašče in čelade. V Vogezih, v okolici Markircha smo zavrnili francoski napad. Naše čete so tu začele s protinapadom. Na vzhodu so operacije še v razvoju. Špoadi se niso vršili. Da se polaste mostu, pripravljene za razstrelitev, so gnali Rusi (1. sibirski armadni kor) dne 1. novembra pred svojimi sprednjimi četami civilno prebivalstvo.

Vrhovno armadno vodstvo.

Nemška križarica „Emden“ potopila rusko križarico in francoskega lovilca torpedov.

Uradno se poroča iz Peterburga, da je nemška križarica „Emden“ pri Pulo-Pinangu s torpednimi streli potopila rusko križarico „Zemčug“ in nekega francoskega lovilca torpedov. „Emden“ se je napravila nepoznana s tem, da si je napravila napačni četrti dimnik ter se je tako mogla nepoznana približati uničenim ladjam.

Ruska križarica „Zemčug“ je pripadala ruskemu sibirskemu brodovju. Poleg nje pripada temu brodovju še križarica „Askold“. „Zemčug“ je imela prostornine 3103 ton in Yarrowe parne stroje s 17.000 konjskimi močmi. V morje je bila spuščena leta 1903. Oborožena je bila s 14 hitrimi topovi in s 6 strojnimi topovi ter je imela dve torpedni cevi. Na uro je prevozila 24 morskih milj. Posadka je štela 336 mož.

Pozorišče novega junaštva „Emdena“ je angleški otok Pulo-Pinang ali tudi otok Princ Valeški, ki pripada malajski angleški koloniji. Leži na zahodni strani polotoka Malaga. Glavni kraj na otoku je Georgetoron, živahno trgovsko mesto.

Nemški napadi na Ypres. — Boji pri Arrasu in Soissonsu ter južno od Verduna. — Vzhodno bojišče.

Berolin, 4. novembra. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada iz velikega glavnega stana 4. novembra dopoldne. Naši napadi na Ypres, severno od Arrasa in vzhodno od Soissons napredujejo počasi, pa uspešno. Južno od Verduna in v Vogezih smo odbili francoske napade.

Na vzhodnem bojišču se ni zgodilo nič bistvenega. Vrhovno armadno vodstvo.

Pogibelj nemške križarke „York“.

Berolin, 4. novembra. (Kor. urad.) Uradno razglajajo: Njegovega Veličanstva velika križarka „York“ je dne 4. novembra dopoldne zadela v zalivu Jade na pristaniško zatvornico in se potopila. Po dosedanjih domnevanjih je bilo rešenih 328 mož, več kakor polovica posadke. Rešilna dela je zelo obteževala gosta megla.

Namestnik načelnika admiralskega štaba Behnke.

Zaliv Jade je v Severnem morju, v provinciji Oldenburg. V zalivu je pristanišče Wilhelmshaven.

Velika križarka „York“ je zgrajena v letu 1904., ima 9500 ton displacementa, razvija z 21.015 konj-

skimi silami brzino 21 milj. Dolga je 127 m, široka 20·2 m ter ima 633 mož posadke. Oborožena je s 4 topovi kalibra 21 cm, z 10 topovi kalibra 15 cm in 14 topovi kalibra 8·8 cm

Potopljen angleški podmorski čoln.

London, 4. novembra. (Kor. urad.) Admirali-tetski tajnik javlja:

Zgodaj zjutraj je sovražno brodovje streljalo na topničarko „Halcyon“, pripadajoči obrežni obrambi. Topničarka je bila na izvidni vožnji. Na ladji je bil ranjen en mornar. Čim je topničarka javila prisotnost sovražnih ladij, so se le-te umaknile. Dasi so jih zasledovale lahke križarke, vendar jih niso mogle prisiliti k boju, predno je nastala tema. Zadnja nemška križarka je pri umikanju raztrosila večje število min. Vsled eksplozije ene izmed teh se je potopil podmorski čoln D 5. Rešili smo dva častnika in dva mornarja, ki so se nahajali na krovu podmorskega čolna, plavajočega na morski površini.

Turčija se giblje.

Napadu ruskih torpedovk na turško brodovje je sledilo odpoklicanje ruskega poslanika v Carigradu in s tem korakom je trojni sporazum razširil vojno tudi na vzhodne dežele.

Politika trojnega sporazuma je bila že začetkom vojne popolnoma jasna. Rusija, Anglija in Francija so hotele Turčijo ali z grožnjami podvreči svoji volji ali s silo. Grožnje so se začele že 31. julija t. l. pred izbruhom vojne, katerega dne je Rusija v Carigradu zahtevala prosti prevoz ruskih ladij skoz Dardanele, in ko je Turčija v očigled zbiranju angleških bojnih ladij le-te zaprla, ni imela Turčija nikakih sredstev več, da ohrani svojo nevtiralnost. Strelji, ki so jih oddale ruske torpedovke na turško brodovje, so bili znamenje, da Rusija neče več samo z grožnjami vplivati, ampak s silo podvreči Turčijo svoji volji.

Posledice teh dogodkov se sedaj še ne dajo pregledati, ampak to je gotovo, da se gre v tem boju, ki so ga trojsporazumne države vsilile Turčiji, za obstoj turške države, in sicer ne samo za njeno pravo posest, za Carigrad, ampak za njen obstoj sploh.

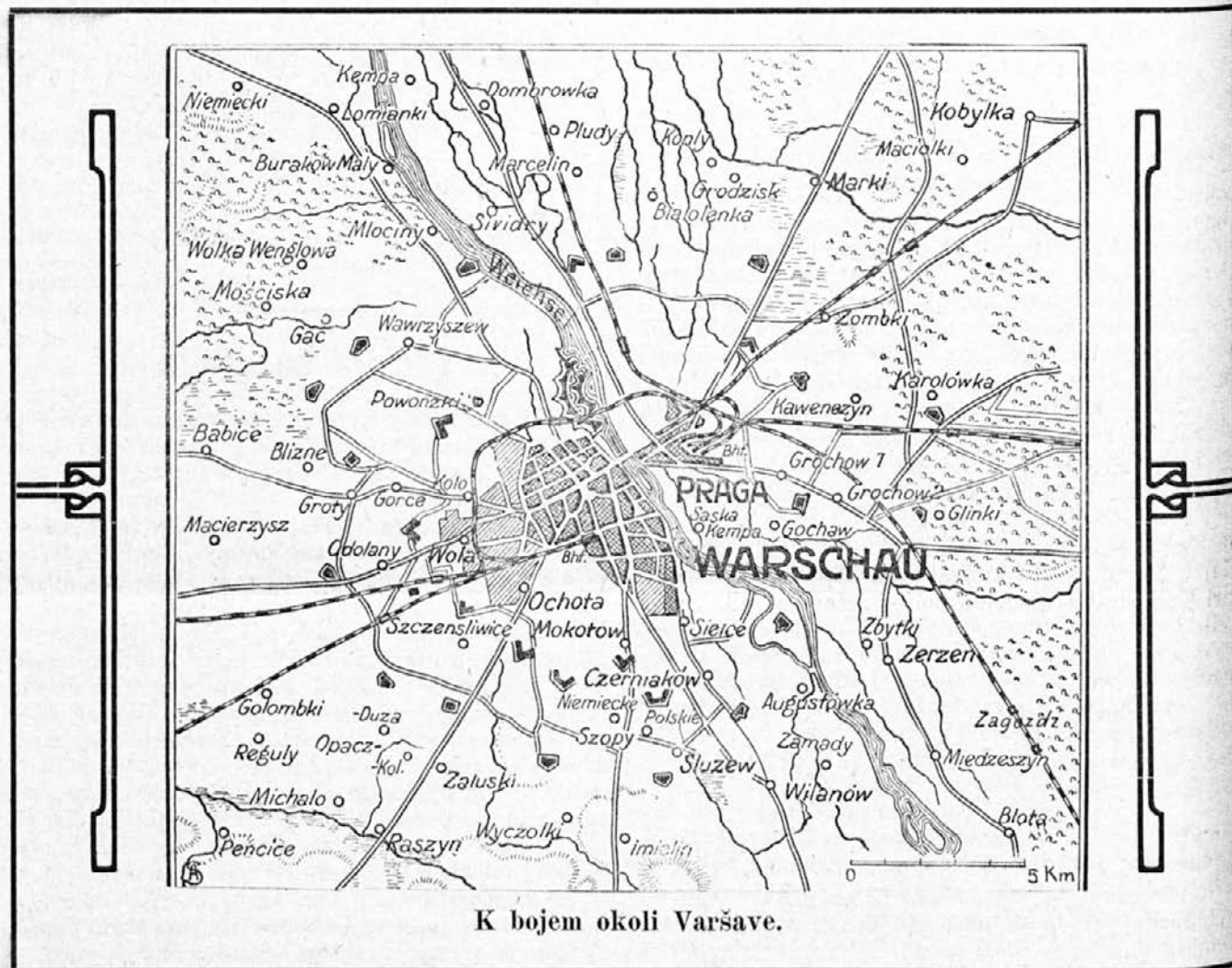
Že koncem preteklega stoletja so vodilni angleški državniki sklenili, da porazdele Turčijo. Na Dunaju in Berolinu so takrat poskušali to doseči, a niso imeli sreče in niso našli pri merodajnih krogih razumevanja za njihov načrt, ker sta Nemčija in Avstrija želeli, da ostane turška država ohranjena in nedotaknjena. Več zanimanja za ta načrt pa so našli angleški državniki v Peterburgu. Seveda je bilo težko, Anglijo in Rusijo približati drugo drugo. Po posredovanju Francije sta se pa kmalu sporazumeli. Meseca junija in avgusta leta 1908. so se sešli angleški kralj Edvard in predsednik francoske države v Revalu in tam so se vršila pogajanja, pri katerih so se zedinili, da uničijo in porazdele turško državo. Vsled turške revolucije pa so morali izvršitev tega načrta za nekaj časa odložiti, a kmalu so znova začeli ruvati proti Turčiji in snovali so balkansko zvezo, česar posledica je bila balkanska vojna. Orožje, ki ga sedaj obračajo proti Turčiji, so skovali v Revalu, in Turčija je bila že pred izbruhom vojne na jasnem, da se v slučaju zmage trojnega sporazuma tudi njej bliža konec, in da Anglija, Rusija in

Francija že komaj čakajo na ugodno priložnost, da jo izbačeje iz Evrope in jo oropajo tudi drugih mastnih kosov njenih dežel.

Trojni sporazum je torej vojno zanesel tudi na jugo-vzhodne dežele. Turčija se mora sedaj boriti za biti ali ne biti in postavila bo zadnjega vojaka v bojno polje, da ohrani to, kar ima in da se v bodočnosti štiti pred grabežljivimi roparskimi rokami Angleške, Francoske in Ruske.

To se poroča uradno. Glasom zagrebških časopisov so pa naše čete te dni po krvavih tridnevni bojih osvojile celo Jagodino planino, ki leži med Drino in Krupnjem in je bila ena najmočnejših srbskih brambnih točk.

Na Jadranskem morju ni bilo velikih dogodkov; 17. oktobra se je južno od D'Ostra vršil spopad med nekaterimi našimi torpednimi in podmorskimi čolni in francosko križarko „Waldeck-Rousseau“. Škode nismo imeli nobene. Francozi so obstreljevali tudi tamošnji

K bojem okoli Varšave.

Pregled vojnih dogodkov

od 16. do 23. oktobra 1914.

Južno bojišče. Ker so se Srbi zadnje čase hvalili z nekaterimi „zmagami“, so 19. oktobra te „zmage“ z Dunaja uradno naslednje pojasnili:

1. Pri Kurjačičih so naše čete v polnem redu izpraznile nekoliko utrjenega ozemlja, ker je Drina izstopila in preplavila navedeni prostor. Sovražnik na to izpraznitev ni imel nobenega vpliva in se ni pokazal. 2. Na grebenu Gučevo se sploh skoro vsak dan vrše boji, ker smo z nasprotniki v neposredni bližini. Te boje, ki so malenkostnega pomena, izzivajo enkrat naše čete, enkrat Srbi. Dalje proti jugu so Srbi izvršili velik napad z artilerijo, a so jih naše čete krvavo vrgle nazaj. 3. Na Romanji planini (vzhodno od Sarajeva) naše čete trebijo zadnje srbske vpadnike; 12. in 13. oktobra so razpršile in pognale nazaj 3—4 srbske bataljone in vjele mnogo srbskih častnikov in vojakov.

svetilnik, a poškodovali so samo galerijo krog svetilnika. Pojavilo se je še par francoskih ladij, ki so se pa pred našimi podmorskimi čolni hitro umaknile. — 13. oktobra zjutraj so naši torpedni čolni pripluli v barsko (črnogorsko) luko in razstrelili skladišča in naložene železniške vozove.

Na severnem bojišču smo sijajno napredovali; začnimo na jugovzhodu. V neprestanih bojih so naše čete tirale rusko oddelke, ki so bili udrli na Ogrsko čez Körösmező, nazaj proti Karpatom in čeznje; naše čete so za Rusi prodrle tudi v Bukovino in zasedle polagoma vse kraje do Sereta, ki so ga tudi zavzele. Od tu je šlo dalje proti bukovinskemu glavnemu mestu Černovicam, kamor so prišle naše čete 22. t. m. dopoldne. Rusi so bili mesto že preje zapustili. Bukovina je torej zopet naša. Proti severo-zapadu, na Gališkem, so naše čete že vseskoz pognale Ruse čez Karpate in jih tirajo proti severu. Te dni so naše čete osvojile zadnji prelaz čez Karpate, ki so ga šele imeli Rusi

Tedenske novice.

(Oddajanje trt spomladi 1915.) Kakor prejšnja leta se bodo tudi spomladi leta 1915. oddajali iz državnih zalog vinorejcem ameriški ključi (reznice) in korenjaki (bilfe, sajenke). Cene in dobavne pogoje je razvideti iz dotičnih po občinah objavljenih razglasov. Prosilci za ključe, korenjake ali cepljenke se morajo zglasiti pri občinskem uradu najpozneje do 10. decembra 1914 ter obenem navesti, koliko in kakšnih trt potrebujejo. Prijave za trte križanke (hrbide ali mešanke) je vložiti najpozneje do 20. decembra 1914 naravnost pri c. kr. vinarskem nadzorniku Bohuslavu Skalickemu v Novem mestu.

(Lov trške občine Železniki) se bo oddajal dne 26. novembra 1914 ob 11. dopoldne ob uradnem dnevu v občinski pisarni v Škofji Loki potom javne dražbe v zakup, in sicer za dobo pet let, to je od 1. decembra 1914 do 30. novembra 1919.

(Prilika za delo.) Na poziv štaj. namestnije je začelo stavbno vodstvo dravske elektrarne na Fali zopet z delom, da se da brezposelnim delavcem v bližnji in daljni okolici prilika za zaslužek.

(Uvedba obveznega vidiranja potnih listov za prestop v Italijo.) Kraljevo italijansko ministrstvo za notranje zadeve je pred kratkim odredilo, da smejo v prihodnje samo oni inozemci prestopiti na italijanska tla, ki imajo od italijanske konzularne oblasti vidrane potne liste. Kraljeve italijanske mejne in pristaniške oblasti so v tem smislu že poučene. Potniki v Italijo si morajo torej potrebne potne liste preskrbeti in si vizum neposredno izposlovati pri pristojnem kraljevem konzulatu — potniki iz Kranjske pri onem v Trstu.

(Kmetijsko-kemično preskuševališče) je prevzela dežela Kranjska. Za ravnatelja je imenovan inženir gosp. Jakob Turk, za asistenta pa inženir gosp. Andrej Grošelj.

(Velika nesreča.) 15. t. m. se je vrnil od vojakov 21 letni Ferdinand Pirc iz Breze, občina Velika Loka, da se poslovi od svojih staršev, predno odrine na bojišče. Ko je hotel Pirc zvečer obiskati s kolesom nekega prijatelja, je zadel blizu svojega doma v nek tovoren voz s tako silo, da je padel. Le s težavo je mogel priti domov, kjer se je moral takoj vleči. Pozvani zdravnik je izjavil, da je Pirc notranje poškodovan. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico, kjer so ga operirali, a poškodovan je bil tako hudo, da je umrl.

Razne stvari po svetu.

(Roparsko postopanje ruskih čet v Galiciji.) Naše čete, ki so iz Tarnowa prodirale čez Rzeszow, so imele priliko prepričati se o barbarškem postopanju ruskih čet proti domačemu prebivalstvu, ki nasprotuje vsem vojaškim pojmom. Vsi kraji na tej črti so grozno opustošeni. V Dembici so del mesta zažgali. Lepi grad Zawada, ki ga edina oseba, kateri je bil izročen v varstvo, ni hotela meninč tebinč dati opleniti, so Rusi docela oropali, polili s petrolejem in zažgali. Vse gosposke hiše so strahovito opustošene. Pohištvo je večinoma razbito, ogledala zdrobljena, žimnice raztrgane, dragocene slike razrezane in tla nastlana s kunjami in črepinjami, z eno besedo: člo-

— Jablanico. Čez Körösmezö, ki so ga naše čete zasledile, smo prodrli v Rafailowo in preganjamo Ruse neprestano dalje. Od Toronye in Wyszkowa so naše čete že prodrle do Bolechowa in stopile v stik s četami, ki so čez beskidski prelaz, Tucholko, Skole in Synowucko prodrle do Stryja in ga zavzele. Trdovratnejše se branijo Rusi na črti San—Stari Sambor, kjer so se močno utrdili ter se vrše pravi trdnjavski boji; naše čete si morajo proti ruskim utrdbam delati okope. Ljuti boji se vrše na črti Stari Sambor—Medyka (Medyka leži veliko kilometrov vzhodno od Przemysla za tamošnje višine ter zlasji vzhodno od Chirowa v dolini reke Strwiaz. Kljub obupnemu ruskemu odporu zavzemajo naše čete višino za višino, med katerimi je najvažnejša višina Magiera (severno od reke Strwiaz). Ta višina je bila velika ovira za naše prodiranje; 18. oktobra so jo končno naše čete iztrgale Rusom iz rok. Rusi so na to naperjali vse sile, da bi se višine zopet polastili, a vsi njihovi protinapadi so bili krvavo odbiti. Vrhutega so se naše čete polastile nadaljnje istotako važne „drevesne višine“ pri Tyskovicah. — Trdnjava Przemysl je slejkoprej svobodna in se vrše boji že daleč onkraj nje. Od Przemysla proti severu tvori mejo med našo in rusko fronto reka San; vendar so pa naše čete že tudi tod prodrle deloma proti vzhodu, in sicer so pri Jaroslavu prekoračile San in odbile vse ruske protinapade.

Na Ruskem Poljskem tvori med avstrijsko-nemško fronto reka Visla, in sicer od Sanovega izliva vanjo (na gališki meji) proti Ivangorodu in odtod do Varšave in Novo Georgijevska. Za to trdnjavsko črto drže sedaj naše zavezniške armade Ruse zaprte. Ruski izpadi pri Kozienicah (Ivangorod) in iz Varšave so bili krvavo odbiti in Rusi pognani nazaj. — Od Bialle sem (Vzhodna Pruska) preganjajo Nemci Ruse proti Osoviecu.

Na nemško-francoskem-belgijskem bojišču se nahaja sedaj bojno težišče odločno na zapadu ob severnomorski in rokavski obali. Zasledujé ostanke belgijsko-angleške armade so Nemci zavzeli Gent, Brügge in Ostende. Sovražnik je zbral svoje moči na črti Nieuport — Ypern—Lille, kjer se sedaj vrše hudi boji, katerih se z morske strani udeležujejo tudi angleški monitorji. Nemci počasi, a stalne napredujejo. Posebne trdovratni so boji, ki se vrše v ozemlju reke Iser. — Ponovni napadi francoskega levega krila na nemško desno krilo (približna črta Lille—Douai—Arras—Albert—Roye—Noyon) so bile zmagovito odbiti. Na ostali francosko-nemški bojni črti se ni pripetilo nič posebnega. Le Francozi so zopet doživeli krvav poraz južno od Thiaucourta (vzhodno od St. Mihiela), ko so napadli tamošnje višine.

Vojna na morjih. V severnem morju je nemški torpedni čoln potopil angleško oklopno križarko „Hawke“; posadka je imela 400 mož, od katerih so rešili komaj četrtino. — 17. oktobra popoldne je angleška križarka „Undaunted“ ob nizozemskem obrežju po hudem boju potopila štiri nemške torpedne čolne. — 18. oktobra so Nemci v severnomorskem zalivu uničili en angleški podmorski čoln. — Rusija je z minami zaprla Rigo in Finski zaliv.

Kolonije. V Kiaučavskem zalivu je 17. oktobra japonska križarka „Takatsiho“ zadela na nemško mino in se potopila. — Kiautschau je civilno prebivalstvo zapustilo. — Japonci imajo v rokah celo šantungško železnico.

veku se nudi slika najsuruvejšega vandalizma. Ruski vojaki so v vseh krajih, ki so jih zasedli, postopali na enak, očitno jim v naprej naročen način, ki z reelnim, urejenim vojaškim bojnim načinom nima nič skupnega, marveč ga je označiti za roparski pohod pod vojaškim plaščem. Prebivalce so na cesti telesno preiskali in jim pobrali vse, kar je imelo kakršnokoli vrednost. Posebno so ruske čete vzele na muho ure, ki so potem ne ravno nežnih kretenj romale iz telovniških žepov za kozaške golenice. Župniku v Bowli so vzeli spovedno uro, ki je kazala število upravljenih spovedi; ko so kozaki spoznali, da je ura zanje brez vrednosti, so mu jo dali nazaj. Ropanja se tudi častniki niso sramovali. Tako je k nekemu urarju v Rzeszowu prišel ruski polkovni zdravnik in zahteval, da mu popravi zlato uro. Urar je uro takoj spoznal kot svoje delo ter to zdravniku tudi dokazal na podlagi poslovnih knjig. Ropalo se je na jako enostaven in praktičen način. V tolpah po 8 do 10 mož so vdrli kozaki v prodajalne in stanovanja in z naperjenimi revolverji grabili obleko, kožuhe in druge stvari ter jih basali v vreče. Plen so na to delili s častniki. Z rimsko-katoliško duhovščino so postopali neuljudno, da, mnogokrat brutalno. Tako so na primer zelo priletnega kanonika v Dembici prisilili, da je kozakom stregel, jim nosil iz kuhinje nože in žlice in ga ogovarjali le kratko in osorno s „ti“. Duhovnike so v mnogih slučajih nasilno prisilili, da so odprli cerkve. V bornici v Rzeszowu so 20 na griži obolelih avstrijskih vojakov spodili iz postelj; dokaz, da niti nasproti bolnim niso kazali najprimitivnejših človeških čustev. V posameznih slučajih so blago in živila tudi plačali, a prodajalec navadno ni prišel na svoj račun, ker je moral sicer dati pobotnico o kupnini ki je pa nikoli ni videl. Če so pa le res plačali, potem je bila cena radi visokega rubeljskega kurza, ki je bil določen s 3 K 33 vin., komaj imena vredna. Pa tudi prodajali so ruski vojaki; zlasti oropane krave so kmetom v sosednih vaseh ponujali za sramotno nizke cene. Ko je bila kupnina plačana, je prodajalec izjavil, da si je stvar premislil ter je odšel s kravo in denarjem. Takih kravjih „kupčij“ je bilo več. Končni posestnik je pa bil vedno ruski vojak. Posebno je omeniti, da so glasom vesti iz posameznih okrajev onečaščali žene in dekleta.

(K bojem okoli Varšave.) Že nekaj dni bemo v poročilih velikega glavnega stana besedo Varšava. Staro glavno mesto Poljske, ki ima poleg zastarelih utrdb celo vrsto novih modernih trdnjav, so Rusi začetkom vojske začasno zapustili. Kako močno je sedaj zasedeno, ni znano. Mesto je važno v vojaškem oziru kot opirališče velikanske ruske bojne črte, ki se razteza od severa proti jugu. Sedaj bijejo naše in nemške čete okoli Varšave hude boje, ki se bodo gotovo z zmago združenih avstrijskih in nemških čet in z zavzetjem te trdnjave končale.

(Prorokovanje za leto 1914.) Kakor poroča „Salzburger Volksblatt“, so našli v samostanu Altötting star pergament, na katerega je leta 1841. neki menih napisal to-le prorokovanje: „Leto 1914. bo zelo bogato na dogodkih. V juliju se pripravljajo veliki pripetljaji. Koncem junija bo izvršen grozen umor iz politike, ki bo imel za posledico vojne grozote. Začetkoma avgusta sledi osem vojnih napovedi. Avstrija in Nemčija prodirata zmagovito. Nemčija pridobiva neprestano nove uspehe. Tudi Avstrija zmagava v velikih bitkah. Meseca september in oktober zahtevata milijone krvavih žrtev. O Božiču narekujejo dva cesarja

mir za Avstrijo in Nemčijo. Posledica tega je, da zgine Belgija z zemljevida, Francija postane mala država, ruska vladarska rodbina pogine med neizrečnimi grozotami, Anglija pa izgubi svojo moč na morju. Poleg obeh zaveznških držav nastane pod vodstvom nekega Azijca slovanska država ogromne velikosti, ki jo pa tekom stoletij preplavijo Germani, in šele ta svetovni požar napravi konec vsemu zlu med narodi.“

(Številnost nemške armade.) Vojaški sodnik rimskega lista „Popolo romano“, general Bompiani, računa, da ima Nemčija v celoti 9 milijonov ljudi, ki jih lahko vporabi za vojaško službo. Ta orjaška sila se razdeljuje tako-le: v liniji se nahaja 2 milijona vojakov, v rezervi 2 milijona, črnovojnikov pa je 5 milijonov vojakov, ki so že služili, in 4 milijone takih, ki so bili nanovo izvežbani v vojaški službi.

(Žena v vojni.) V Zagrebu vzbuja pozornost žena, ki nosi vojaško uniformo. Ta žena je doma iz Šebenika. Njen mož, Ivan Falica, je moral k vojakom in žena je šla z dovoljenjem komandanta ž njim v vojno proti Srbiji. V vojaški obleki s puško v roki se je udeležila več bojev, a je bila ujeta. Na transportu v Niš je pa pobegnila in se srečno pretolkla do oddelka, pri katerem je služil njen mož. Za svoje hrabro vedenje je postala korporat in je baje predlagana celo za odlikovanje.

(Kolera.) Uradno se razglša: Dne 4. t. m. so se primerili novi slučajji kolere in sicer 9 slučajev na Dunaju, 2 na Nižjem Avstrijskem, 7 na Moravskem, 3 v Šleziji in 46 v Galiciji.

10.000 kron nagrade.

Brado in lase povzročijo resnično v 8 do 14 dneh pristni danski Nokah-balzam. Staro in mlado, gospodje in gospe rabijo za rast brade, obrvi in las samo «Nokah-balzam». Neškodljivost zajamčena. Če to ni resnično, plačamo

10.000 kron v gotovini

vsakemu golobrademu, plešastemu ali redkolasemu, ki je sedem tednov rabil Nokah-balzam.

Gospod H. Hjort piše: Uspeh je že zaraditega skrajno velik, ker pri meni, kljub temu, da sem star 27 let, pred uporabo Nokah-balzama še ni nič pričela poganjati brada. Iz hvaležnosti Vas bom povsod priporočal ter znamenjem z velespoštovanjem!

Ob neuspehu povrnemo znesek. 12-6

«Vsaki dami morem pristni danski Nokah-balzam priporočati kot prijetno in uspešno sredstvo, da lasje nanovo zrastejo. Dolgo čaša so mi lasje zelo izpadali, tako da so se prikazale na glavi gole lise. Ko sem pa štiri tedne rabila Nokah-balzam, so pričeli lasje zopet rasti, so postali gosti, teški in lepi. Gdēna. C. Holm.

Zavoj «Nokah» 10 K. Diskretna zavojnina. Denar se pošlje naprej ali pa se pošlje po povzetju (kot plačilo se sprejemajo tudi poštno znamke). Piše naj se

Hospitals Laboratorium, Copenhagen K. 1060
Postbox 95 (Daenemark)

(Dopisnice je treba frankirati z 10 vinarsko znamko in pisma s 25 vinarsko znamko).

Prosim izrežite ta oglas!